U. B. BERGEN
Ms. 185 s.

Afskrift

af nogle gamle Breve med

Anmerkninger

af Peder Fylling

No 1.

Som Jens Mortensen Skaug beklager sig, at de norst Indre Fauske boende Bönder, skal ikke allene nedhugge og fordærve den Lengskov og Brændeved, som er bemeldte Fauske tilhörig; men skal endog herforuden, udi denne Leiebol afhugget og udgravet en stor Del Tjæreved, alt uden hans Minde. Da som saadant er stridende mod Loven, forbyder hermed, ei nogen Efterdags, sig uden Minde, understaae, eller sig fordriste, enten Tjæreved eller Skougen til Uplegt at forhugge, saafremt de, som sig herimod fordrister, ikke efter Loven vil være Straf værdig.
Gaallevang den 17 Juni 1690. Andreas Hansen Möller
Foged Amtskriver i Söndmöre.

Anmerkning. Ovennævnte Jens Mortensen Skaug var den i Folkesagnet endnu bekjendte saakaldte Fauske-Sjøden, hvorom hist og her i mine Folkesagn, finder spredte Efterretninger.

No 2.

Som Magrethe Rasmusdatter, Provst Christoffer

Pedersens Enke i Borgund, er begjærende Befaling til 2de Mænd at bytte mellem Einar og Jens Hansönner, Gaarden Indre-Beitte, paa har Anders paa Ekrol og Ole paa Erstad, at bytte bemeldte Eng mellem Jens og Einar Beitte, efter enhvers Leiligheds Leiebol, deres Föring og Bygsel, fordeles Udvirning, saa at enhver nyder sin Ret, efter Anparten som forsvarligt er.

Giltevaag den 17de Juni 1690.   Andreas H. Möller

Anmærkning. Ovenanförte Gaard Indre-Beitte i Skoue Sogn, der var beneficeret under Borgunds Præstebord, har fra ovennævnte Aar 1690 lige tilnu, stedse været delt i 2de forskillde Brug, og er nu Selveiergods.

No 3.

Som Anders Olsen, Iver Pedersen og Lars Larsen Store-Fylling, sig beklager, at deres Grander paa Sothen, Giæ og Store Engesette, dennem ulovlig Skade paa deres Skoug tilföie, med adskillige grove Træers Nedfældelse, saavelsom Noffer og Barker Afstagelse, saa og med Tyrived og Rödders Opgravelse i deres Mark, hvortil de aldeles ingen Ret skal have, og der bekomme dem til Tilpligt og Skade mod Lov at være skeed. Er de og af mig været begjærendes Attest, hvilken dem ikke kan negtes, at eftersom deres Andragende synes billigt, da til Rettens Befordring og efter Lovens Anledning

som forbyder, "Ingen maa hugge i Andenmands Skoug ulovlig." Forbyder ermeldte Sotter, Øie og Store Engesether Besiddere, saavel som alle andre, herefter at sig holde fra bemeldte Sjllingr Skoug med deres Hugster, saafremt de ikke efter Loven vil lide Tiltale og Straf, som og andet uhört. Hvor og til have Lormenden Arent Olsen med 2de Mænd lovlig at lade besigte samme Skoug og Mark, som de sig formene at være forurettet udi, som ogsaa at Afsætte efter Deres Begjör, hvor de sig saa beraabte ulovlig at være hugget udi deres Skoug. Til viden Oplysning og Sagens Uddrag og ei saa Stedsbordsfaar, aller til videre Retters Taakkjendelse bistaa, begjörende og, at det siden skriflig fraa Eider gives tilkjende, hvornaar Gud befale. –

Anmerkning. Gulbranden 9de October 1692. A. H. Möller.

Tvistpunctet, hvorom Opsidderne paa Store Sjlling saa sig fornærmet af sine Grander paa Sotter, Øie og Store Engesether, var beliggende i den saakaldte Storlid, paa nordre Side af det saakaldte Sortelögvand, og Endeskab paa denne Mieroie blev det ei forend i Aaret 1711, da en Grandse-Opgang fandt Sted, af Jörgen Högh paa Sorenskriver Hening Tygesen Castbergs Vegne, i forening med Laugrettesmændene Hans Slyngstad ödegaard, Ole Aarkedal og Knud Hagen af Gjöttens Skibrede, samt Peder Glomsether, Rasmus Skholl og Peder Gjöre af Volds Skibrede, som dömte i Sagen, til alle Parters Tilfredshed. –

No. 4.

Som de Ørsteds Besiddere sig besvære, at deres Grander paa Yttre Ekrol, for nogen Tid siden skal have fra dennem indhegnet et Stykke Udmark, som var under Ørsteds Eiebol, hvorved deres Anmarks (Kreature) og deres egne Veie forhindres. Deres Formening er derfor voret begjærendis, at samme maatte oversees og et riegtigt Bytte mellem begge Gaarder, med Sorenskriveren Jacob Matthiesen Ebbeltoft og Lagrettes mænd forsvarligt | gjørdes. Thi har Lensmanden Arent Olsen, at tilsige Lagrettesmændene Anders Grytten, Knud Hagen, Peder Slyngstad, Ole Gamleim, Søren Leggedal og Nils Store Engeseth at møde Sorenskriveren paa Aastedet, d. 29 Maii 1693. ude Ombudsmandenes Nærværelse, som dertil lovlig vil gives Varsel, og formelte Tvistighed flittig at eftergranske, paa at enhver nyder sin Ret, hvis forsvarligt eragtes.

Gallenaugd 4 Maii 1693. Andreas H: Möller
Foged.

Anmærkning No. 4.

Det omhandlede Stykke indhegnede Udmark, udgjør nufortiden, den væsentlige Del af Yttre Ekrols Bømark. Om der blev tagen nogen Følge af Fogdens Skrivelse, kjendes ikke. Nok er det, at Tvisten mellem de omhandlede Naboer, om bemeldte Stykke Mark, vedvarede lige ned

Aar 1724, da Ombudsmanden for Ytre Eikrel Hr. Provst Peder Strøm, det angaaende Aar, maatte indsende sig paa Stedet, og afsluttede et vist Bytte ved en nedsat stor Merkesten, som endnu bærer Navn af Hr. Per. –

№ 5.

Som Hr. Knud Jacobsen Mann (: Skal vere Knud Knudsen Mann, hvem Puder kaldte Knud Jacobsen.) Provst, paa sine Landbønders Vegne paa Store Slyngstad, har beklaget sig for Hr. Amtmanden, at Fandeløber Besiddere skal have afbrudt deres Gjerder og tillige tilegnet sig deres Jord og Skoug, saa har Hr. Amtmanden resolveret, det sig de Fandeløber Besiddere skal tilholde, at de lade de Slyngstads deres Jordepart dennem med Rette er behørig. Og om de sig nogen Adkomst og bedre Rettighed dertil, at have, eller kunde formene, da Sagen at stevne, hvortil Hr. Amtmanden og vil giver Varsel og sølv vil overværende være, med mere derpaa Indhold, so sig i med mere melde Slyngstads Gjerder eller Jordebrug befatte for nærmere Rettens Kjendelse. Hvilken Advarsel Lensmanden Ole Andersen Skor, for deres Dommastelse, med Gjerders Nedrivelse, til første Thing at indstefne. Tilbyttermere Overveielse og derfor efter bedste Beseendelse at bide. – Not Gudbefale. –

Gultevaagen 8de Juni 1693. Andreas H. Møller.
Foged.

Anmerkning. Den i omhandlede Skrivelse paaanmerkede Nedrivelse af Gjærder og Tilegnelse af Skoug, ind paa bemeldte Slyngstads Eiendom af Fadelöbr Opsiddere, var inden Slyngstads Sotterbolo Eiemerker, og herom er man endnu Kneppt kommen paa det rene med.

№ 6.

Som Ole Ingebrigtsen og Ingebrigt Blindheim af Söketiren har foregivet, at Peder Jetmundsen Kjönes, af Forsömmelse ikke har holdt et vaeget Öie over deres Fjöre gjölde, da de brante deres 2° Gjölde, men skal vore faldne i Söen, hvor over Sluden har opbrændt deres 2 Gjöld med Fjörved, som skal regnes hver til en Lost Fjöre, som der for mener erbemeldte Jetmund og Peder Kjönes dennem igjen bör betale, hvilket efter som de til Sluden vore för lovet at svare til at den Skade som kunde opkomme. Derfor, til Rettens Befordring voret begjærende at deres Fjöre maatte arresteres. — Thi forbydes ermeldte Peder og Jetmund Kjönes, ei at afhende deres Fjöre til noger forsomheldss i ermeldte Blindheims Besiddere er forenet, men vore under Arest til videre Rettens Paakjendelse, som til förste Thing skal foretages; til hvilket Thing i have at möde og angive dersom Beskaffenheder paa begge Sider, hvilket Forbudet Larsen Abelsett Lensmand, den vedkommende lovlig ville forkynde til Efterretning, og til förste Thing at möde.

Galtevaag d 18e Juni 1693. Andreas H: Möller
Foged.

No 7.

Som Besidderne paa Gaardene Birkedal og Helseth haver besvoret sig for, at deres nærmeste Grander, især de af Gaardene Skjøle o: s: v:, har gjort dem megen Skade ved at hugge ulovlig, især Langskoug i deres Mark, saa advares herved alle Besiddere som ere Naboer til ommeldte Bjørkedalen, at denne holde sig fra at hugge nogenslags Skoug i Birkedalens Eiendom dersom de ei vil lide Straf efter Loven. Hvilket Hr Lensmand Henrik Stal har at forkynde Vedkommende.

Galtevaag d 15 Julii 1693. Andreas H Möller.

No 8.

Som Brandals Besiddere har beklaget sig, at deres Grander, ei allene skal ulovligen hugge i deres Skoug, men ogsaa flekke Barken af Træerne saa at de visner bort. saa advares herved paa det alvorligste, og tilholdes enhver, ikke at tilføie ommeldte Brandals Besiddere nogen Högster i deres Skoug. Saa og ville de benegte dem Fiskeri for deres eget Land, o: s: v: Langt mindre at benegte dem Fiskerie for deres egit Land, Enhver som herimod sig fordrister, skal straffer efter Loven. Hvilket Lensmanden Ingebrigt Olsen har at gjøre bekjendt for Ulfsten og Hareid Kirkebakker.

Geltevaags 18 Desember 1688.

Andreas H. Möller.

No № 9.

Aar 1693 den 9de Januar, blev paa Sorenskrivergaarden Sörnes i Söndre kaldte Magervaagnæs i Borgunds Skibrede, afholdt et Extraret af Sorenskriver Jacob Mathiesen Ebbeltoft, i forening med efternævnte Lagrettesmænd, nemlig Jens Aakre, John Alnæs, Ingebrigt Alnæs, Ole Störkesen Aase, Peder Björge, Lars Hagen, Elling Vedde og Lars Hessen. Hvorda var indstevnt Studiosus Mads Jensen, Sön af den residerende ~~Cappellan~~ Capellan i Hjörundfjord Jens Pedersen, i Anledning af, at han havde gjort sig skyldig i Leiermaal med Jomfru Dorthea Jensdatter Heggelund. Dette skulde ifolge Amtets Resolution foretages paa et forskjellige Thing her paa bemeldte Magervaagnæs, nærværende var ogsaa Fogden Andreas Hansen Möller. Efter Jens Pedersens Begjær, har Lensmanden Jens Larsen Aalesund i forening med John Olsen og Jetmund Olsen Nörvesund indstevnt Dorthea Jensdatter, for at tilspörges, Mads Jensen var hendes Barnefader, hvortil hun svarede ja. Nu fremlagde Lars Ulfeldt en Fuldmagt fra Mads Fader Jens Pedersen, at han paa dennes Vegne skulle möde i Retten, og nedlagde han Protest mod Dortheas Sigtelse, der han paastod, at hun havde gaaet over sin sædvanlige Tid 10 Dage. Og der hverken ~~[illegible]~~ Lars Ulfeldt eller

([illegible])

Mads Jensen havde noget videre at fremføre, saa fremstod Dorthea Heggelünd og paastod sin forrige Paastand, idet hun fremlagde flere Breve som hün baade för og ünder Svangerskabet havde faaet fra Mads Jensen og som nü bleve oplæste og hvis Indhold var, at det stedse havde været hans Hensigt at ægte hende, samt fremlagde hün i Retten en vidløftig Protest, dateret Fiskerstrand den 6te Januar 1693, tillige med Attest fra Præsten Hans Christopher Haarberg, om at hün tillige med Mads Jensen havde udstaaet Kirkens Diciplin, hvilken Attest var dateret Kleven i Nordalen, og ünderskreven af bemeldte Haarberg. Nü fremlagdes Attest fra Jordemoderen Anne Guünders, saavelsom fra en Christen Skrædder om, at Barnet, som var et Drengebarn, levede kün 1 Time efter Födselen, v: s: Efter en vidløftig Dokümentering i Sagen, kjendtes for Ret, at bemeldte Mads Jensen var Dortheas Barnefader, men der han ikke vil ægte hende, bör han böde til Kongens Kasse 12 Rigsdaler og til Dorthea 6 Rigsd: foruden hende til Hjemmegift 40 Rigsdaler.-

Ifolge Foged Andreas Hanssen Möllers Brev heder det, at han har tilskrevet Hr. Jens Pedersen Prost til Hjörundfjord, at Amtmand von Annen, paa den mellem Mads Jensen og Dorthea Jensdatter Heggelünd afsagte Dom, har befalet at udpante for Belöbet, men da han ikke har hört, hverken fra Hr. Jens Pedersen eller fra Mads Jensen, og da Dorthea Jens: fordrer efter Dommens Indhold og

Paatögning, at der maa udpantes, saa anmoder jeg Hr. Lensmanden Paurik Jetmunder med 2de Mænd, Knud Hustat og Peder Eide at være min Fuldmægtig Hans Andersen i mit Sted paa Hjörundfjords Præstegaard den 10 Mai 1693, til bemeldte Udpantnings forretning at at udföre, hvormed Kongens Sigt maa blive iagttaget efter Loven med 3 Lod Sölv, og iövrigt efter Dommens Indhold.

Folkesagn

I min förste Udgave af söndmörske Folkesagn Pag 55 og 56, har jeg optaget nogle Sagn om Jens Mortensen Knag, eller den saakaldte Fauske=Jöden, for de han skulle nedstamme fra en Atnede i Jylland, men boede paa Gaarden Indre Fauske i Sökelvens Sogn. Her vil jeg omtale kun iet Par Sagn, som jeg nylling er kommen paa Spor.

I den saakaldte Fauskehagen, et lidet Underbrug under Hovedgaarden Indre Fauske, havde Fauskejöden opelsket en betydelig Delsamke Birketræer, efter som Stedet den Tid ikke var bebovt. I denne Birkeskov havde paa Vintertiden, Aarfuglen for Södvarn af samlet og dette nörten hver Aften, naar Veiret tillod det, og havde saaledes et stadigt Tilhold der. Paa den her omhandlede Tid, boede Hr. Oberstlöitnant Römmer paa Gaarden Klokkerhaug, ogsaa i bemeldte Sökelvens Sogn og er den næsten Nabogaard til bemeldte Indre-Fauske. Hr. Römmer fandt Fornöielse i, om Vinter-

afterne paa med ikke Mark at tage bort i Tuurkehagen for at skyde Aarfugl, og denne Advarsel holdt han ved i flere Aar, thi han var en lidenskabelig Elsker af, at skyde Aarfugl. Tuurkejyden blev herfor ofte fortrydelig, som rimeligt var, og lod han afsagt til høre paa sig, at Hr. Rømmer maatte ophøre at skyde Aarfugl paa hans Eiendom i Tuurkehagen, der som han ikke vilde times den største Ulykke; men dette hjalp ikke. Hr. Rømmer vedblev med sit Haandværk ligesom før, uden at kerse Tuurkejydens Trudsler, og tog bort i Tuurkehagen og skjød Aarfugl naar han fandt forgodt. Nu lod Tuurkejyden fredlyse Trakterne der borte i Tuurkehagen, og den Dagen, da denne Fredlysning blev bekjendt paa Aaes Kirkebakke for Almuen en Søndag, var Hr. Rømmer og paa tilstede, og sagde han ved den Anledning "at han fremdeles vil skyde Aarfugl borte i Tuurkehagen, og i Trakterne der rundtom, om de end sad paa Tuurkejydens Næsetip!" Over en saadan, for sig fornærmelig Udtale, svor Tuurkejyden, Hr. Rømmer Hævn, og denne udførte han paa den Maade. En Vinter lagde der en saadan Mængde Sne, at man næsten hele Vinteren ei kunde komme frem paa anden Maade, end efter en traadt Gangsti, og en saadan Vei fik Hr. Rømmer sig brudt og vedligeholdt borte i Tuurkehagen, hvor han fremdeles skjød Aarfugl, ligesom forhen. Nu tillavede Tuurkejyden en saakaldt "Snare" af Staalværk, saaledes som

som de Snarer, man anbringer Harer og Rev i, dog med den Forskjel, at den laae udover Sneen som et Tøndebaand, og denne lagde han Ettsteds paa den omtalte af Hr. Rømmer brugte Gangsti, hvor han formodede, at Kjøbskytteren kom. Snaren var i øvrigt, som sædvanligt med saadanne Fangeindretninger, fæstet med en paalidelig Snor til en Vippestang, der lagdes i en Birkekløft, og i hvis øverste Ende han havde fæstet sex store Huggestabbe, da derimod Forenden af Stangen med Snaren, var Krogstikket lige nedi Sneen, saa at Huggestabben hang og dinglede oppe i Veiret. Nu lagdes forsigtigt Sne over Snaren, og da Hr. Rømmer kom traskende og saa hin Dingeldangel (Stabben) og ei kunde gjette sig Aarsagen eller Hensigten hermed, gik han nærmere ind paa Tingen for at anstille nøiere Betragtninger over dette Særsyn, uden engang at see ned for sine Fødder, men eet Nu vidste han ikke Ordet af, førend at Vippestangen gik, og Snarens Halvstik havde fanget om begge hans Been, og Hr. Rømmer maatte mod sin Villie foretage en saadan ubehagelig Luftfart, idet han hang og dinglede i Luften efter Benene, og saaledes maatte bytte Stilling med Stabben, der nu sænkede sig ned i Sneen. Saaledes blev Hr. Rømmer hængende efter Fødderne en lang Stund, og begyndte han at skrige om Hjelp, og da denne omsider kom, var han næsten opgivet af Mødighed, og kom han ikke oftere til Fuurskogen for at skyde Aarfugl. —

Som bekjendt skulle Taarskjöjden i sine Velmagtsdage have
været Renteskriver hos Magrethe Stöd i Haskö, Enke efter
daværende Foged i Söndmöre Hening Hansen Smidt, og da
hun var afgaaet ved Döden, havde Taarskjöjden havt Anledning til
at tage til sig en Mængde Brevskaber, Regnskabsprotokoller, og
andre Hjemmelsdokumenter, som Familiens Arkiv, især gamle
Jordeböger og andre Adkomstdokumenter vedkommende den Del
af Giskegodset, som den Smidtske Familie havde eiet, og da
X Taarskjöjden tog til at ældes, X blev han en Dag greben af en Raad
Vandelörme, idet han pakkede fuld 2de Sække fuld af de nævnte
Arkivsager som han drog med i Vei, lige ned paa Storageren,
tæt neden for Husene paa Indretaarske hvor han brændte op Alt-
sammen. Nu var der nogen som spurgte ham, hvorfor han gjor-
de en saadan Ugjörning, svarede han, jo, naar alle disse Breve
efter hans Död, kunde komme i Almuens Hænder, kunde der om
faa Stund opstaa store og langvarige Trætter mellem Almuen
og Arvingerne efter den Smidtske Familie. Om Vaaren der efter, da
den nedenfor nævnte Lars Olsen Taarske pløiede bemeldte Ager, hvor
hin Bogbrand fandt Sted, fandt han flere, tildels meget smukke
Messingspænder, der havde tilhört Protokoller som saaledes gik tabt
i Luerne den Gangen. –
Engang var Taarskjöjden nede i Jylland og aflagde Besög hos sine

Slægtninger og Bekjendte der nede. Ved Hjemkomsten medbragte han en liden röd otteaargammel Hest, som han skulle have modtaget i Forering. Vi ved jo alle, at Hestene nede i Jylland ere meget smaa i Forhold til de norske Heste, men denne Hest som Syden da kom hjem til Tiurke med, den Ganger, var dog ikke meget större en en Væder, thi da dens Eier red paa den, berörte Födderne hans Marken. Men uagtet, at Hesten var liden af Vext, besad den dog den fortreffelige Egenskab, at den kunde med sin Rytter paa Ryggen springe og klyve i Klipper og Stier, ret ligesom en Ged, og man saa ofte saaledes denne uanselige Rytter at fare travende frem gjennem de mest uveisomme Trakter, i Skov og Mark. Tiurke Syden havde senere, efter at have faaet denne lille röde Ganger, den Sædvane, at han red paa den naar han indfandt sig ved Sokelv Kirke, men altid tog han saa sildig afsted, at han sjelden kom i Kirken for Præsten var kommen paa Prækestolen, saa at han tit og ofte forstyrrede denne i sin Præken, og Almuens Opmerksomhed blev ofte mere henvendt paa Sydens Indtrædelse i Kirken, end paa Præstens Præken; dertil kom ogsaa, at Sydens Hestebidsel var forsynet med en saadan Dingelbangel, nemlig i den ene af Bidselringerne var fæstet en Jernlænke med en Jernpig i Enden, medens i den anden Ring hang en liden Hammer af Jern. Naar nu Syden kom til Kirken,

ledte han Hesten digt ind til Kirkevæggen, satte hin Forspig, hvor i Forlenken var fæstet, i Kirkevæggen, tog saa Hammeren og slog paa Tigen, og af en saadan Bragen og Stöi som der paafulgte, fik han ofte Irettesættelse af Præsten, men uden Nytte. Endnu maa en Ting ikke glemmes. Fuuskejöden havde sit Stolerum i Kirken tvärinden for den Kirkedören, der viser ud til Gaarden Fuuske, og der u-denfor bandt han Hesten sin. Dören maatte altid staa aaben, medens han var i Kirken, dels fordi han altid vilde se til Hesten sin, dels fordi han vilde se ud til sit Bosted Fuuske. Som Følge her af, var altid i Kulde og Styggveir et Driv og Fok igjennem den aab-enstaaende Kirkedör, og dette kunde i Længden hverken Præst eller Almuen fordrage. For at gjöre en Ende paa al denne Uorden i Kirken, befalede endelig Stedets Prest Hr Ravnsberg, at den nordre Kirke-dör skulle gjenbygges, hvilket ogsaa blev gjort

Förhen sin Död, befalede Fuuskjöden, at naar han var död, skulle man sætte hans Lig under Kirkegulvet, der hvor han havde havt sit Stole-rum i Kirken, for at han, som han sagde, ogsaa efter Döden kun-ne saa se ud til sit Bosted Fuuske, hvorfor man aabnede den nordre Dör. Denne hans Bestemmelse blev punktlig opfyldt, men den omtalte Hensigt, hindredes deraf, at Dören, som meldt, blev gjenbygget endnu för Fuuskjödens Död (1740).

Anmærkning: Jens Mortensen Knaps Eftermand var Lars Olsen paa Tuurke, en Huttegut fra Skaue, hvis Moder havde været Gjæterpige i Fjøldene ved Porthaug. (Se Daaes Bygdesaga II. Pag 55.) Lars blev først gift 1729 med Stine eller Christine Antoniusd., en Søsterdatter til Jens Hustrue Elisabet Hermandsdatter. 2° Gang var Lars gift Aar 1754, med Guro Thormodsdatter Grebstue. Lars døde 1766, 75 Aar g. Hans Børn af 1ste Ægteskab var foruden en Datter Elisabeth ogsaa Sønnen Jens paa Tuurke ofte kaldet efter Tuurkejøden, og var han gift med en ~~B~~ Pernille Larsdatter, ogsaa kaldet Tuurke-Pernille Kaldet. De boede ogsaa paa Tuurke. Af deres Børn boe endnu Nicolai ~~Tufl~~ Tuurke Landhandler, og Bastian Tuurke forhen Kjøbmand i Aalesund, boe nu ved Vatresjøen. Ovennævnte Lars Olsen Tuurke var en temmelig Velstandsmand, saa at det var i sin gode Orden, at, som Tilfældet var, naar Præsten skulle forrette i Sykkylven Kirke om Søndagen, tog han ind Løverdagsaften hos Lars Olsen paa Tuurke, hvor han fik en gjestmild Modtagelse. En Vinter indtraf der et saadant langvarigt Klarvejr, at der, ogsaa hos Lars blev vanskeligt at faa malet Korn til Mel. En Juleaften fik dog han Kvern i Gang, og lod han den gaa langt ud paa Natten, da han antog, at det var en Velfærds og Nødvendigheds Sag at faa Mel. Nu var det Nogen som havde sagt til Præsten Hr. ~~K~~ H. J. ~~Ravenberg~~ Hjort N.B., at Lars Tuurke havde malet Korn Julenatten. Herfor holdt Præsten en drøi Straffetale i Sykkylven Kirke, og Lars følte sig truffen. Ud paa Vaaren kom Præsten en Løverdagsaften atter til Tuurke for at faa Herberge og sædvanlig gjestmild Modtagelse hos Lars. Ved Præstens Komme var Lars ude paa Markarbeide, og skjøttede han ikke om at være hjemme og modtage Præsten, men at denne maatte opsøge Lars ude paa Marken. Da nu Præsten endelig traf Lars, sagde han, „hvorfor han

N.B. Hans Jacob Hjort

ikke var hjemme i Huset og modtog Presten." Lars sagde, som venteligt var, "at han havde ikke andet at beværte Presten med, end Madvarer, tillavede af det af Presten omtalte syndefulde Meel, som han fik malet hin Julnatten, og da Presten selv har sagt, at Mad, tillavet af Meel, der har været malet paa en Helligdag, eller paa Ottesangstid, men ingen spiser, da han spikker paa Timen, og han vil ikke paatage sig det Vanspil, at traktere Presten med en saadan syndefuld Mad, at han der af kunde dø paa Flekken." Under Samtalens Løb, ophørte Lars ikke med sit Jordarbeid, men stod og vælte Steen paa en af hans nylig opbrudt Ager, og det i sine Skjorteærmer, der rak lige til Albuen, og da det led noget ud paa Aftenen, og Veiret var tillige koldt, fandt Presten det ganske ubeleiligt at staa længere der, og vente til Lars blev færdig at gaa hjem. Presten blev derfor nødt til at gjøre godt da, hvad han før havde gjort galt, idet at han gjorde et Omslag i sin Tale, derhen: at hans omtalte Straffepreken fra Prædikestolen i Søkelv Kirke, var fra hans Side, ikke saa alvorligt ment, som det var sagt, men at han var nødt til at følge Tidens Lyd, nemlig Almuens Anskuelser af Sagen, men at han selv troede, at male Meel om Julnatten, maatte i a bygte Vinter betragtes som en Nødvendigheds gjerning; og Lars Fuaske og Presten bleve atter gode venner som før.

P. Dølleng